

En etiopisk borgerkrig er den tragedie, vi kan og skal undgå

Berlingske

Birgitte Qvist-Sørensen

22.11.2020

At den etiopiske føderation – med mere end 80 forskellige etniciteter – overhovedet eksisterer, vidner om et udbredt ønske om fredelig sameksistens. Derfor må det internationale samfund stå sammen om at opfordre til at stoppe krigshandlingerne og i stedet bane vejen for en national dialog mellem den føderale regering og de regionale oprørere.

Birgitte Qvist-Sørensen, generalsekretær i Folkekirkens Nødhjælp

Vi holder vejret i frygt for, at Etiopien kan være på vej ind i en regulær borgerkrig. Også selvom en borgerkrig i Østafrika kan lyde som en barsk realitet, vi desværre burde have vænnet os til i en region, hvor både Somalia og Sydsudan har været krigsplagede i årevis.

Men en etiopisk borgerkrig vil være noget andet og noget større. Med 110 millioner borgere er Etiopien hjem for Afrikas andenstørste befolkning. Og der er ingen tvivl om, at en borgerkrig her vil destabilisere det skrøbelige Østafrika. Samtidig giver etiopiske krigshandlinger en dyster genklang på hele det afrikanske kontinent.

Skalaen bekræftes af den amerikanske tænketank, U.S. Institute of Peace, der beskriver en mulig opsplitning af den etiopiske føderation som det største statskollaps i moderne historie.

De tragiske begivenheder udvikler sig drastisk fra dag til dag. FN vil nu igangsætte en undersøgelse af mulige krigsforbrydelser begået i den nordlige Tigray-provins. Mange tusinde flygtninge har krydset grænsen til det skrøbelige naboland Sudan, og Folkekirkens Nødhjælp forbereder sig på en enorm humanitær indsats, i takt med at flere og flere nødstedte etiopiere søger ly i de provinser, der grænser op de konfliktramte områder.

Etiopien har kurs mod tragedien

At den etiopiske føderation – med mere end 80 forskellige etniciteter – overhovedet eksisterer, vidner om et udbredt ønske om fredelig sameksistens. Derfor må det internationale samfund stå sammen om at opfordre til at stoppe krigshandlingerne og i stedet bane vejen for en national dialog mellem den føderale regering og de regionale oprørere.

Sidste gang Etiopien gennemlevede en borgerkrig (1974-1991), døde mere end 1,4 millioner mennesker. Heraf var omkring en million dødsfald relateret til sult.

»Hvis landet også rammes af borgerkrig, vil langt flere dø på grund af tørken«

Tallene vidner om, at etiopierne lever i et af de mest regnfattige områder i verden, og på ubarmhjertig vis er det tørre Østafrika tilmed blevet klimaforandringeres epicenter.

Fødevareresikkerheden er ekstremt lav, og i et land, hvor der er let adgang til våben, kan dårlig adgang til fødevarer hurtigt være med til at eskalere konfliktniveauet. Derfor er det også vigtigere end nogensinde, at Danmark hjælper med at sikre, at det ikke er sult og økonomisk desperation, der får Etiopiens unge mænd til at melde sig under de militante faner.

Det er vigtigt at se ressourceknaphed, magtpolitik og etniske konflikter i én sammenhæng. Klimaforandringerne har bidt sig fast på Afrikas Horn, og realiteten er desværre, at tørke igen og igen vil hærge i Etiopien. Men hvis landet også rammes af borgerkrig, vil langt flere dø på grund af tørken, fordi krig begrænser adgangen til selv de mest basale fornødenheder.

Det betyder også, at krigshandlinger blokerer for igangværende tiltag, der skulle hjælpe etiopierne med at håndtere konsekvenserne af klimaforandringer. For eksempel gik FNs bekæmpelse af græshoppesværme i Tigray-regionen i stå, da krigshandlingerne gik i gang. Millioner af sultne græshopper har derfor lige nu frit lejde til at spise sig igennem den kommende høst, og en forestående sultkrise kan derfor hurtigt komme ud af kontrol, når krigen tager fokus fra de eksisterende udfordringer.

Kampe på kontinentets diplomatiske scene

På trods af de hårde livsvilkår for mange etiopiere, er Etiopien et land, der har løftet et moralsk ansvar i en konfliktplaget region. Næsten en million flygtninge fra de omkringliggende lande opholder sig lige nu i Etiopien, og den etiopiske premierminister har spillet en aktiv rolle som konfliktmægler i både Sudan, Sydsudan og Somalia. Paradoksalt nok vil det lynhurtigt destabilisere de selvsamme lande, hvis den ulmende borgerkrig får ilt. Somalia vil være et af de første lande til at mærke de konkrete konsekvenser af den etiopiske optrapning, da det allerede har fået den etiopiske hær til at hjemkalde sine ca. 4.400 fredsbevarende styrker derfra.

På lidt længere sigt er det også afgørende for det afrikanske kontinent, at Etiopien forbliver stabilt. Den Afrikanske Unions hovedsæde ligger i den etiopiske hovedstad, Addis Ababa, og byen fungerer som hjemsted for dialog og konfliktmægling.

Det er ofte her, at det samlede kontinents interesser varetages, ligesom Bruxelles er det for Europa. Hvis denne diplomatiske scene forfalder til en kampplads for etniske stridigheder, vil det være et stort tab for hele kontinentet.

Birgitte Qvist-Sørensen er generalsekretær i Folkekirkens Nødhjælp